

פסחים נא

מעשה בעניני מנהגים: בני ביישן נהוג דלא הוו אזלין מצור לצידון במעלי שבתא. אתו בנייהו קמיה דרבי יוחנן, אמרו לו: אבהתיך אפשר להו, אנן לא אפשר לך. אמר להו: כבר קיבלו אבותיכם עליהם, שנאמר **שמע בני מוסר אביך ואז תטע תורת אבך**.

עוד מעשה: בני חוזאי נהגי דמפרשי חלה מארוזא. אתו ואמרו ליה לרב יוסף. אמר להו: ניכלה זר באפייהו.

קושי: איתיביה אביי: **דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור - אי אתה רשאי להתירן בפניהם.**
תירוץ: אמר לו: ולא מי איתמר עלה, אמר רב חסדא: בכותאי.
דחיית התירוץ: כותאי מאי טעמא - משום דמסרכי מילתא, הנך אינשי נמי סרכי מילתא!

תירוץ אחר: אלא אמר רב אשי: חזינן, אי רובן אורז אכלי - לא ניכלה זר באפייהו, דילמא משתכחא תורת חלה מינייהו. ואי רובן דגן אכלי - ניכלה זר באפייהו, דילמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור ומן הפטור על החיוב.

גופא, **דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור - אי אתה רשאי להתירן בפניהן.**
הגבלת הדין: אמר רב חסדא: בכותאי עסקינן.
קושי על ההגבלה: וכולי עלמא לא? והתניא:

עכו	בירי	כבול	הדין
ויושבין על ספסלי נכרים בשבת	יוצאים בקורדקיסון בשבת	רוחצין שני אחין כאחד	הדין
ואינן יושבין על ספסלי נכרים בשבת בעכו	ואין יוצאין בקורדקיסון בשבת בבירי	אין רוחצין שני אחין בכבול	המנהג
ומעשה ברכן שמעון בן גמליאל	ביהודה והלל בניו של רבן גמליאל	ביהודה והלל בניו של רבן גמליאל	מעשה ב-
שישב על ספסלי נכרים בשבת בעכו,	שיצאו בקורדקיסון בשבת בבירי,	שרחצו שניהם כאחד בכבול,	ש-
ולעזה עליהן כל המדינה, אמרו: מימינו לא ראינו כך.			תגובת אנשי המדינה
נשמט על גבי קרקע,	ושמטום ונתנום לעבדיהן	ונשמט הלל ויצא לבית החיצון,	תגובת האנשים שעשו את המעשה
ולא רצה לומר להן מותרין אתם			הטעם

תירוץ: בני מדינת הים נמי, כיון דלא שכיחי רבנן גבייהו - ככותים דמו.

קושי על המעשים: בשלמא ספסלי נכרים - משום דמחזי כמקח וממכר. בקורדקיסון נמי - דילמא משתלפין ואתי לאיתויניהו ארבע אמות ברשות הרבים. אלא רוחצין מאי טעמא לא?

תירוץ: כדתניא: **עם הכל אדם רוחץ, חוץ מאביו וחמיו. ובעל אמו, ובעל אחותו. ורבי יהודה מתיר באביו מפני כבוד אביו. והוא הדין לבעל אמו. ואתו אינהו וגזור בשני אחין משום בעל אחותו.**

עוד ברייתא בנושא: תנא: **תלמיד לא ירחץ עם רבו, ואם רבו צריך לו - מותר.**

מעשה: כי אתא רבה בר בר חנה אכל דאייתרא. עול לגביה רב עוירא סבא ורבה בריה דרב הונא, כיון דחזינהו - כסייה מינייהו. אתו ואמרו ליה לאביי. אמר להו: שווינכו ככותאי.

קושי: ורבה בר בר חנה לית ליה הא דתנן **נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם.**

תירוץ 1: אמר אביי הני מילי - מבבל לבבל, ומארץ ישראל לארץ ישראל. אי נמי - מבבל לארץ ישראל. אבל מארץ ישראל לבבל - לא, כיון דאנן כייפינן להו - עבדינן כוותייהו.
תירוץ 2: רב אשי אמר אפילו תימא מארץ ישראל לבבל. הני מילי - היכא דאין דעתו לחזור, ורבה בר בר חנה דעתו לחזור הוה.

הגבלת הדין: אמר ליה רבה בר בר חנה לבניה: בני, לא תאכל לא בפני ולא שלא בפני. אני שראיתי את רבי יוחנן שאכל - כדי הוא רבי יוחנן לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו. אתה לא ראית אותו - לא תאכל, בין בפני בין שלא בפני.

סתירה בדברין: ופליגא דידיה אדידיה. דאמר רבה בר בר חנה: סח לי רבי יוחנן בן אלעזר: פעם אחת נכנסתי אחר רבי שמעון בן רבי יוסי בן לקוניא לגינה, ונטל ספיחי כרוב, ואכל ונתן לי. ואמר לי: בני, בפני - אכול, שלא בפני - לא תאכל. אני שראיתי את רבי שמעון בן יוחי שאכל - כדי הוא רבי שמעון בן יוחי לסמוך עליו, בפניו ושלא בפניו. אתה, בפני - אכול, שלא בפני - לא תאכל.

הרקע: מאי רבי שמעון? - דתניא, **רבי שמעון אומר: כל הספיחים אסורין, חוץ מספיחי כרוב, שאין כיוצא בהן בירק השדה. וחכמים אומרים: כל הספיחין אסורים.** ותרוייהו אליבא דרבי עקיבא, דתניא: **הן לא נורע ולא נאסר את תפואתו אמר רבי עקיבא: וכי מאחר שאין זורעין - מהיכא אוספין? - מכאן לספיחין שהן אסורין.** במאי קא מיפלגי? רבנן סברי: גזרינן ספיחי כרוב אטו שאר ספיחי דעלמא. ורבי שמעון סבר: לא גזרינן ספיחי כרוב אטו ספיחי דעלמא.

ההולך ממקום וכו'.

קושי על דברי המשנה:

- בשלמא ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין נותנין עליו חומרי מקום שהלך לשם, ואל ישנה אדם מפני המחלוקת ולא ליעביד.
- אלא: **ממקום שאין עושין למקום שעושין - אל ישנה אדם מפני המחלוקת, ונעביד?** הא אמרת: **נותנין עליו חומרי מקום שהלך לשם וחומרי מקום שיצא משם!**
תירוץ 1: אמר אבוי: ארישא. המשפט לא נאמר על המקרה השני.
תירוץ 2: רבא אמר: לעולם אסיפא, והכי קאמר: אין בזו מפני שינוי המחלוקת. מאי קא אמרת: הרואה אומר מלאכה אסורה - מימר אמרי: כמה בטלני הוי בשוקא.

